

БЕКІТІЛГЕН:

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Қостанай қаласы білім бөлімінің балалар аула клубы» КММ директорының 2025 жылғы 05 қаңтардағы № 19 бұйрығымен

**Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Қостанай қаласы білім бөлімінің балалар аула клубы» КММ
қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлық
стандарты**

1. Осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына сәйкес Мемлекеттік қызмет істері агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдармен әзірленді. Қазақстан Республикасының істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және консультативтік сипатта болады.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеуші Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Қостанай қаласы білім бөлімінің балалар аула клубы» КММ болып табылады.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қоғамдық қатынастардың жекелеген саласы үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін құруға бағытталған.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеудің міндеттері:

1) қоғамдық қатынастардың жекелеген саласында жұмыс істейтін адамдар арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлықты қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлықты уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарларының алдын алу.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қағидаттары:

1) заңдылық;

2) ашықтық;

3) этика;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін құрметтеу және оларды сыбайлас жемқорлықтан қорғау;

5) мүдделер қақтығысын болдырмау.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қоғамдық қатынастардың жекелеген саласында жұмыс істейтін адамдарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықты сақтауға және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдарды айқындайды.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу тұрғысынан қызметтік міндеттерді орындау жөніндегі тікелей әрекеттерге негізделеді, егер:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартта көзделген салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру;

2) өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау;

3) Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің жобаларын дайындау;

4) өмірдің тиісті саласының ерекшеліктеріне байланысты басқа да әлеуметтік маңызы бар қатынастар.

8. Қоғамдық қатынастардың жекелеген саласында жұмыс істейтін адамдардың мінез-құлқының (әрекеттерінің) стандарттары (ұсынымдары)

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартта көзделген салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарын, Қазақстан Республикасы Президентінің, Үкіметінің актілерін, өзге де нормативтік құқықтық актілерді басшылыққа алады;

2) Қазақстан халқының бірлігін және елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етуге, мемлекеттік және басқа тілдерді, Қазақстан халқының дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын құрметтеуге;

3) адал, әділ, қарапайым болуға, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестермен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыпайылық пен дұрыстық танытуға;

4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге;

5) өз іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сын туғызбауға, сын үшін қудалауға жол бермеуге, сындарлы сынды кемшіліктерді жоюға және қызметін жақсартуға пайдалануға;

6) жеке мәселелерін шешкен кезде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбауға;

7) шындыққа сәйкес келмейтін ақпаратты таратпауға;

8) заңмен тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылықтардың және өзге де құқық бұзушылықтардың жасалуына жол бермеуге;

9) мемлекеттік органда еңбек заңнамасының және мемлекеттік қызмет туралы заңнаманың орындалуын, режим мен еңбек жағдайларының, сондай-ақ мемлекеттік қызметте болуға байланысты шектеулердің сақталуын қамтамасыз етеді.

10. Мемлекеттік қызмет көрсету және өзге де лицензиялау функцияларын көрсету кезінде:

1) мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыру жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдауға;

2) көрсетілетін қызметті алушыларға қолжетімді нысанда мемлекеттік қызмет көрсету тәртібі туралы толық және сенімді ақпаратты беруге;

3) көзделмеген құжаттарды талап етуге жол бермеуге, сондай-ақ мемлекеттік қызметтер көрсету және лицензиялаудың өзге де функцияларын көрсету кезінде бюрократияға (бюрократизмге) жол бермеуге;

4) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға итермелеу болған жағдайда басшылыққа хабарлауға;

5) мемлекеттік қызметтер көрсету процесін ұдайы жетілдіруді, мемлекеттік қызметтер көрсетуде үнемділік пен тиімділікті қамтамасыз етеді.

11. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде:

1) мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға;

2) Занда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;

3) мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындылығын қамтамасыз етеді;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға;

5) атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) өзі тартқан қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеуге құқылы.

12. Өз құзыреті шегінде басқару және басқа шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

1) тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындаудағы жеке мүдденің, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа бейімділігінің және сыйлық алудың туындауы туралы хабарлауға;

2) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға;

3) қызметтік өкілеттіктерін пайдалана отырып, қызметтік игіліктерді, жеңілдіктерді немесе артықшылықтарды алу үшін қызметтестеріне, басшыларға және басқа да лауазымды адамдарға сыйлық бермеуге және бейресми қызмет көрсетпеуге;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенді болуға;

5) басшылыққа өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жедел қарау немесе қағазбастылық үшін қандай да бір пайда алуға бейімділік туралы хабарлауға;

6) орындауға алынған өкімнің заңдылығына күмән тудыратыны туралы тікелей басшыға жазбаша хабарлауға;

7) егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысты болса, жоғары тұрған басшылыққа хабарласыңыз;

8) кіріс алумен байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда кез келген адамға көмектесуден аулақ болуға.

13. Нормативтік құқықтық актілердің жобаларын дайындау кезінде:

1) жұртшылық пен бұқаралық ақпарат құралдарының нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге және талқылауға міндетті қатысуын қамтамасыз етуге;

2) ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің нормативтік-құқықтық актілер мониторингін үйлестіруін және тиісті есептерді тұрақты негізде дайындауды қамтамасыз етеді;

3) әзірленген нормативтік құқықтық актілердің жобалары мүдделі мемлекеттік органдарға келісу үшін жіберілгенге дейін ашық нормативтік құқықтық актілердің интернет-порталында көпшілік талқылауы үшін орналастырылуы тиіс;

4) нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық факторларын немесе олардың белгілерін қамтитын нормаларды қолданбауға құқылы.

14. Қызметкерлерді/жұмысшыларды іріктеу және орналастыру бойынша кадр жұмысын ұйымдастыру кезінде:

1) тағайындаулар бойынша материалдарды қараудың белгіленген мерзімдерін сақтауға;

2) ұйымға қызметке/жұмысқа жүгінген кезде лауазымды адамдарға жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйым салулар мен шектеулерді түсіндіруге;

3) кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға;

4) мемлекеттік қызметшілердің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеуге;

5) қызметке/жұмысқа кандидаттардан еңбек шартын жасасуға қатысы жоқ құжаттарды талап етпеуге;

6) қызметкерлерге қатысты қызметтік тексерулерді объективті және жан-жақты жүргізуге міндетті.

15. Тіршілік сферасының ерекшеліктеріне байланысты туындайтын басқа да қатынастарда:

1) бағынысты лауазымды адамдардың міндеттері мен лауазымдық өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты белгілеуге;

2) бағынысты лауазымды адамдар арасында жұмыс жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеуге;

3) өз қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде, сондай-ақ көтермелеу мен жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік көрсетуге;

4) қарамағындағы қызметкерлерге қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілікке, адамдық қадір-қасиетті қорлауға, әдепсіздікке немесе жөнсіз мінез-құлыққа жол бермеуге;

5) орындау анық мүмкін емес немесе өзінің қызметтік міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңға қайшы келетін бұйрықтарды бермеуге;

6) қызметтіктен тыс мәселелерді шешу кезінде бағыныстылардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбауға;

7) қарамағындағыларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеуге;

8) қызметтік міндеттерін атқару кезінде әріптестер арасында туындайтын мүдделер қақтығысын шешу бойынша кешенді шараларды уақтылы қабылдауға;

9) мүліктің сақталуын қамтамасыз етуге, мүлікті, оның ішінде көлік құралдарын қызметтік мақсаттарда ұтымды және тиімді пайдалануға.